

Nr 519.

Av herr **Hagberg** i Luleå m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 108, angående kostnader för vissa repetitionsövningar m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 108 föreslås sammanlagda utgiftsökningar för 122 470 000 kronor, vilka i huvudsak sammanhånga med förslagen om stora repetitionsövningar. Det påpekas att ytterligare anslag komma att krävas för att genomföra övningsprogrammet; bland annat äro inte konsekvenserna av prisstegringarna dragna. I proposition nr 110, vari bland annat stora anslagsökningar krävas för flygvapnet, ges en antydan om innebörden av dessa kostnader som föranledas av prisstegringen och pekas på oerhörda utgiftsökningar för de närmare åren.

Från kommunistiskt håll har redan i en motion i anledning av IV huvudtiteln föreslagits att materialanslagen inte böra tillåtas överskrida 1949 års höga nivå. Vi ha samma uppfattning om anslagen till repetitionsövningar respektive av dessa föranledda särskilda kostnader.

Man kan icke uraktlåta att sammankoppla förslaget med det ekonomiska läget. De stora försvarsutgifterna påverka direkt prisnivån och verka starkt inflationsdrivande. Extrainkallelserna, som skulle dra bort en betydande del av arbetskraften från produktionen under månader, finge en indirekt återverkan på prisnivån genom försvagningen av landets försörjning som ofrånkomlig konsekvens. Redan nu inskränkas anslagen till sociala och kulturella ändamål på grund av den starka ökningen av försvarsutgifterna. Detta verkar samtidigt ofördelaktigt på landets försvarskraft.

Försvarsministern har icke framställt de stora inkallelserna som en beredskapsåtgärd. Han framhåller tvärtom att han icke anser en inkallelse för att stärka den s. k. kupperedskapen nödvändig. Det hela handlar sålunda i hans framställning främst om att väsentligt framflytta tidpunkten och därmed utgifterna för framtida repetitionsövningar.

Det skäl som egentligen anföres för dessa väldiga inkallelser är önskvärdheten att göra de äldre årgångarna förtrogna med de nya vapnen. Ett sådant önskemål kan alltid åberopas och, eftersom utvecklingen på vapenteknikens område inte gör halt 1951, lär det kunna åberopas med kanske större tyngd vid en senare tidpunkt för huvudmassan av det svenska soldatmaterialet.

Såsom försvarsministern nyligen framhållit är Sverige ett av de få länder som inte nedrustade vid krigsslutet 1945. Tvärtom fortsatte utbyggnaden

av det svenska försvaret under efterkrigsåren, även om en viss begränsning av materialanslagen var ofrånkomlig på grund av de stora anskaffningarna under den senare delen av världskriget. Sverige befinner sig alltså på toppen i fråga om den militära beredskap vårt land uppnått.

Det kan inte vara rimligt att fortsätta denna forcerade upprustning, i all synnerhet som den sker på bekostnad av folkets sociala och landets kulturella standard. Inflationskrisen utgör en varning mot att fortsätta miljardrullningen till improduktiva militära ändamål.

Då samtliga utgifter enligt proposition nr 108 ha ett indirekt samband med själva huvudbeloppet för repetitionsövningarna finna vi det icke motiverat att göra en gradering mellan de olika anslagsposterna. Vi hemställa därför,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 108.

Stockholm i april 1951.

H. Hagberg.

Gunnar Dahlgren.

Erik Karlsson.

Gustav Johansson.
